

Ami biztosan kiderül ebből a fejezetből:

- Milyen nemzeti kincsre bukkant NY. ZS. a lomtalanításkor?
- Miért bír sorsszerű jelentőséggel életében az Aranycsapat legendája?
- Milyen minőségben vett részt a kiemelkedő csatár, Hidegkuti Nándor temetésén?
- Mi történt a Régi Sipos étteremben és hogyan került oda ő is?
- Miként győzte le az Aranycsapat legendás hátvédjét, Buzánszky Jenőt?
- Miért sértődött meg Sándor Csikar?
- Kivel készítette NY. ZS. – és miért pont ő? – az utolsó interjút az Aranycsapatból?

2005

AZ ARANYCSAPAT LEGENDÁJA

Sorsszerű kalandjaim minden idők legnagyobb magyar futballistáival

Az Aranycsapat minden idők legjobb magyar labdarúgó-válogatottja volt Grosics Gyulával, Buzánszky Jenővel, Lóránt Gyulával, Lantos Mihállyal, Bozsik Józseffel, Zakariás Józseffel, Budai II Lászlóval, Kocsis Sándorral, Hidegkuti Nándorral, Puskás Ferencsel és Czibor Zoltánnal. No meg a szövetségi kapitánnyal, Sebes Gusztávval. 1950 és 1956 között játszottak együtt.

Ómolnár Miklós: Az Aranycsapat az 1950. június 4-i, a lengyelek elleni Varsóban 5:2-re megnyert mérkőzéssel kezdődően 1956. október 14-ig 64 mérkőzést játszott. A mérkőzések sorából kiemelkedik az 1953. november 25-én a londoni Wembley Stadionban az angol labdarúgó-válogatottal rendezett, „Az évszázad mérkőzésének” titulált, 6:3-ra nyert barátságos találkozó. A klasszikus tizenegy tagjai közül Grosics Gyula 40, Buzánszky Jenő 49, Lóránt Gyula 30, Lantos Mihály 50, Bozsik József 60, Zakariás József 24, Budai II László 22, Kocsis Sándor 59, Hidegkuti Nándor 50, Puskás Ferenc 59, Czibor Zoltán 40 mérkőzésen szerepelt ebben a periódusban.

A 6:3-as bélyeg, amelyről nagyapám mesélt. Buzánszky Jenő, Grosics Gyula, Sándor Csikar, Szepesi György, Tóth II. József és Várhidi Pál aláírásával

ELSŐ TALÁLKOZÁS**A 6:3-as diadal különleges kiadású bélyegei**

Nyitrai Zsolt: „Őszinte leszek. Nem vagyok első számú futballrajongó, de az Aranycsapat valamiféle sorsszerűség kapcsán mindig visszatérő motívum az életemben. Három- vagy négyéves lehettem, amikor anyai nagyapám, Agócs József a viszneki nagyszülői házban különleges postai borítékokat és bélyegeket mutatott nekem.

A legendás, 1953-as, Wembley-ben tartott, 6:3-as angol–magyar mérkőzés győzelem emlékére kiadott exkluzív bélyegsorozat darabjait.

Azt mondta, ez egy fontos dátum és még fontosabb mérföldkő, nemcsak a magyar futball, de a magyar nemzet történetében is. Tehát túlmutat a focin.

Akkor, gyerekefjével értettem is, meg nem is, de mivel szivacsként szívtam magamba az információkat, annyit megjegyeztem, hogy ez az egész tényleg számottevő momentum. A sors kifürkészhetetlen útjai folytán aztán hosszú évekkel később a birtokomba került ugyanaz a bélyeg.

Természetesen nem ugyanaz a darab, hanem a ma már szintén kuriózumnak számító kiadás, amelyet még nagyapám mutatott kiskoromban. Nagy ajándéka az életnek, hogy ez az enyém lett. Egyenként kerestem fel az Aranycsapat még élő tagjait és aláírtam velük a bélyeget.

MÁSODIK TALÁLKOZÁS**Deutsch Tamás rám bízta Hidegkuti temetésének szervezését**

Szintén az élet különös fordulatai közé sorolom azt a 2002. februári napot, amikor Deutsch Tamás miniszter egyszer csak bejött a szobámba az Ifjúsági és Sportminisztériumban és közölte, hogy meghalt Hidegkuti Nándor, az Aranycsapat kiemelkedő csatára, akit az állam – pontosabban az Ifjúsági és Sportminisztérium – saját halottjának tekint. Majd kisvártatva hozzátette, nekem kell intéznie a temetését. Egy ilyen legenda temetése természetesen nem lehet átlagos, olyannyira, hogy a szervezés is rendkívül összetett feladat volt.

A temetést élőben közvetítette a televízió a Farkasréti temetőből, ahol közjogi méltóságok, sportikonok, művészek képviseltették magukat.

Roppant precíz szervezést igényelt, s akár mennyire is fájó vagy tragikus volt az apropó, ugyanolyan gondosságot követelt az előkészítés, mint bármelyik fajsúlyosabb rendezvény. Megtisztelő feladat volt ez a fajta nemzeti tisztességadás.

HARMADIK TALÁLKOZÁS**Anekdotalás a Régi Sípóban**

Érdekes lélektana van annak, hogy némely gyerekkori emlék nemhogy kifakul, de életre kel és új színeket kap. Mert minél idősebb lettem, annál több anekdota jutott eszembe nagyapám meséiből, amelyek aztán végigkísérték az egész életemet.

Mondhatjuk hát, hogy lényegében az egész életemet meghatározta az Aranycsapat legendája.

A sors nagy ajándékának tartom, hogy életük utolsó éveiben megismerhettem és jó viszonyt ápolhattam Grosics Gyulával és Buzánszky Jenővel, akik a legendás 6:3 mérkőzés évfordulóján – amely egyben a magyar labdarúgás napja – összegyűltek és találkoztak Óbudán, a Régi Sípós étteremben, ami sajnos azóta már bezárt.

Buzánszky Jenővel és Grosics Gyulával a Régi Sípóban

Nagyon megható volt látni, ahogyan jókat ettek, ittak, anekdotáztak, és engem is a bizalmukba fogadtak.

NEGYEDIK TALÁLKOZÁS**Buzánszky Jenő tartotta az ígéretét**

Buzánszky Jenő a hetvenes évektől kezdve maga is nagyon sokat tett azért, hogy senki se felejtse el a csapatukat. Nyolcmilliméteres filmjeivel járta az országot, sőt a világot, élménybeszámolókat tartott, mesélt gólokról, örömökről, csalódásokról, győzelmekről, s a nagyon ritka vereségekről. 2013-ban Egerben is járt a nemzet sportolója az Egri Csillag Szalon rendezvényén, amelynek az Egri Polgárok Háza adott otthont.

Ott volt alkalmam csocsózni is vele, és büszkén mondhatom, sikerült legyőznöm az Aranycsapat legendás háttvédjét fociban – igaz, csak a csocsóasztalon.

Csocsó az Aranycsapat tagjával

Buzánszky fejel és...!

A 49-szeres válogatott labdarúgó, aki egyébként a legendás csapat egyetlen vidéki játékosa volt, életének mérföldköveiről mesélt szülővárosomban.

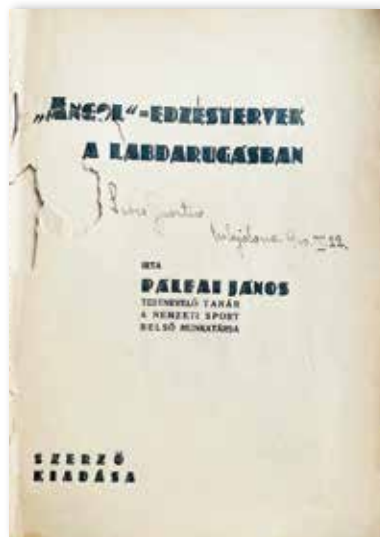
Természetesen ezen az estén is szóba került az 1954-es világbajnoki döntő, ahol 35 győztes mérkőzés után vesztek a németek ellen, s így »csak« ezüstérmesek lettek. Ahogy fentebb említettem, Buzánszky fontos feladatának tekintette, hogy megis-

merthesse a múlt történéseit itthon és külföldön egyaránt, hiszen mindig is az volt a cél, hogy örömet szerezzenek honfitársaiknak, bárhol is éljenek a világban. Ezért is utazott sokat és mesélt élményeiről Amerikától Csíkszentdomokosig, s ezért sem tudta elhagyni hazáját sem 1945-ben, sem pedig 1956-ban.

Beszélt Erdélyhez fűződő bensőséges kapcsolatáról s arról is, hogy miért mászta meg a Hargitát. Miután több erdélyi találkozón is hallott arról, hogy az Aranycsapat rádióközvetített mérkőzéseit csak úgy foghatták a Székelyföldön élő emberek, hogyha felmentek a magaslatra, egyszer elhatározta: ezeknek a drukkereknek a tiszteletére ő is felmegy a Hargita tetejére.

ÖTÖDIK TALÁLKOZÁS

A vagyonyilatkozatomba is beleírtam a talált erekljét

A következő sztori ismét a sorsszerű találkozásuk közé sorolandó az Aranycsappal. Ugyanakkor életem egyik legkülönösebb esete. Ha más mesélné el, talán el sem hinném.

Lomtalanítás idején érkeztem haza egy hosszú, fárasztó nap után, amikor az egyik szemétrakáson megpillantottam egy könyvet. De ezt konkrétan úgy képzelje el az olvasó, ahogyan ez a filmekben szokott lenni.

Valami odacsalta a pillantásomat. Hatalmas betűkkel virított az „Angol edzésterv a labdarúgásban” cím. Lehajoltam, felvettem, s látom, hogy kézzel rá van írva, »Sebes Gusztáv tulajdonára«.

A kötet tele van Sebes széljegyzeteivel. Vagyis a legendás sportszakember ezzel a könyvvel készült a legendás 6:3-as győzelemre, mert a fe-

AZT A KÖNYVET, AMIBŐL SEBES GUSZTÁV A LEGENDÁS ANGOL MÉRKŐZÉSRE FELKÉSZÜLT, EGY SZEMÉTRAKÁSBAN TALÁLTAM MEG LOMTALANÍTÁSKOR, A KÉZJEGYÉVEL ELLÁTOTT SZÉLJEGYZETEKSEL

jezeteknél valóban gondosan odaírta a saját megjegyzéseit. És ezt egy szemétrakásban találtam meg lomtalanításkor, amiért egy kis pénzt is adtam a »szektorra vigyázó kollégának«. Később az értékmentés jegyében restauráltattam. Ha már úgy alakult, hogy a tulajdonomba került ez a különleges kordokumentum, a vagyonyilatkozatomba is beleírtam. A sajtó azóta előszeretettel szemlézi, hogy Nyitrai micsoda kincs birtokában van. És igazuk van, ez valóban nagy kincs!

Szóllósi György barátommal, a Nemzeti Sport főszerkesztőjével, a Puskás hagyaték őrzőjével többször beszélgettünk arról, hogy Sebesnek ezeket a jegyzeteit nyilvánosságra kellene hozni, hiszen azt nem ismeri a nagyvilág. Ez a feladat még előttünk áll.

HATODIK TALÁLKOZÁS

Egyéb élményeim is voltak a legendás játékosokkal. Amikor Budapesten tartották Puskás Ferenc és Alfredo Di Stéfano, a Real Madrid két ikonja közös születésnapját, Deutsch Tamás akkori ifjúsági és sportminiszter munkatársaként magam is ott lehettem az eseményen.

Két méterre állt tőlem a két legenda, de akkoriban még nem voltak okostelefonok, ezért nincs velük közös képem, sőt annyira meg voltam illetődve, hogy még csak aláírást sem kértem tőlük, pedig két világsztár találkozásán vettem részt.

Ezt életem egyik nagy hibájának tartom, vagy inkább elszalasztott lehetőségnek. Később azonban tanultam az esetből, mert felfogtam, hogy mekkora értéket jelentenek ezek a találkozók.

▲ Puskás és Di Stéfano. A közös születésnapon...

...és a pályán ►

HETEDIK TALÁLKOZÁS**Utolsó interjú az Aranycsapat utolsó tagjával**

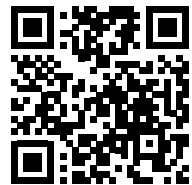
Olyannyira, hogy az Aranycsapat utolsó élő tagjával, Tóth II. Józseffel én készítettem az utolsó interjút. Németh Szilárd, a Fidesz alelnöke vitt el hozzá, hiszen ő ismerte a legendás futballistát a saját választókerületéből, Csepelről.

Nagyon szerény körülmények között élt, de ott voltak körülötte a régi, megsárgult fényképek, a díjak. Kicsit olyan volt a szobája, mint egy múzeum. Úgy tudom, a családja időről időre nagyon büszkén engedte be hozzá az embereket, akik találkozni szerettek volna vele. Nagy megtiszteltetés volt az otthonában járni, a telefonommal rögzítettem a kérdéseimre adott válaszait. Ő ugyan nem játszott a Wembley-ben, de fontos tagja volt a csapatnak. Egy könyv is megjelent róla és Várhidi Pálról »Az Aranycsapat elfeledett legendái« címmel.”

◀Tóth II. Józsefhez
Németh Szilárd vitt el

Itt tekinthető meg
az a bizonyos
utolsó interjú

Sándor Csikar alig akarta aláírni a labdát

NY. ZS.: „Nemcsak bélyeget írtam alá a legendás Aranycsapat tagjaival, hanem egy labdát is, ami azóta a privát értékeim egyik féltve őrzött kincse. Emlékszem, Sándor Csikar alig akarta aláírni, amikor alkalmam volt vele találkozni. Sértődötten mondta, hogy nem szívesen írja alá, mert úgy érzi, őt nem becsülték meg, és elfelejtették a korábbi rendszerben. Abszolút igazat adtam neki, mert magam is fontosnak tartom azoknak a régi sportolóknak, különösen az olimpikonoknak a megbecsülését, akik dicsőséget hoztak ennek a nemzetnek. Akkor is foglalkozni kell velük, amikor már visszavonultak és gondoskodni arról, hogy ne méltatlan körülmények között éljenek, s legyen pénzük. Fontos kormányzati vívmányok születtek az elmúlt években, például az, hogy az edzők is kapjanak anyagi elismerést, hogy csak egyet emeljek ki a sok közül. A lényeg, hogy az edzők, a felkészítők is kapnak életjáradékot, mert nem feledkezünk el azokról az emberekről, akik ennek a nemzetnek hírnevet szereztek. Ők egy életkor betöltése után már nem versenyeznek, ezért is fontos, hogy ne csak az emlékeikből éljenek. Oda kell figyelni a sportlegendákra.”

Egészséges nemzetben gondolkodunk

NY. ZS.: „Grosicsnál és Buzánszky-nál – akikkel közelebbi kapcsolatot ápoltam – egyaránt úgy vettem észre, rendkívül fontosnak tartották, hogy a fiataloknak, főleg a gyerekeknek átadják azokat az értékeket, tudást, amelyeket ők képviseltek, birtokoltak. Mindig nagyon szépen beszéltek Magyarországról.

A miniszterelnök, Orbán Viktor is azért tartja fontosnak a futballutánpótlást – amellett, hogy kedveli a sportágat –, mert amiben egyszer jók voltunk mi magyarok, hiszen világbajnoki döntőt játszottunk, akkor ez valószínűleg benne van a vérünkben és genetikánkban. Ami miatt ez hosszú ideig aztán nem jött elő, annak valószínűleg az az oka, hogy sajnos volt egy rossz időszaka a hazai futballnak, a szocializmusban tudatosan »irtották« a futballistákat és a futball-társadalmat.

Magam is fontosnak tartom, hogy »sportos« nemzetté váljunk. Ahogyan az amerikaiak mondják: minden sportra költött dollár két dollár megtakarítást jelent később az egészségügynek, és mi szeretnénk hosszú távon egészséges nemzetben gondolkodni. Mindamellert pedig a foci igazi népsport, a világ legnépszerűbb játéka. És lehet kritizálni az újonnan épült stadionokat s a hazai csapatok teljesítményét, de kifejezetten az ő figyelmükbe szeretném ajánlani azt a régi mondást, hogy ahol tó van, ott előbb-utóbb béka is lesz...”

„A múlt idő nem elhalványította, hanem felerősítette a világraszóló sikereket”

SZÖLLŐSI GYÖRGY sportújságíró,
a Nemzeti Sport főszerkesztője

„A huszadik századot a leginkább nemzeti traumáink és tragédiáink sorozataként ismerjük, de történelmi távlatból visszatekintve rá, egyre fényesebben ragyog ki a közelmúltunkból a világraszóló magyar sikersztóri, az Aranycsapat és az egész földgolyón ismert csapatkapitány, Puskás Ferenc története.

A múlt idő nem elhalványította, hanem felerősítette ennek a ma már a sporttörténelem legsikeresebb, nagy klasszikusai között számontartott csapatnak és zseniális vezérének a világraszóló sikereit, rekordjait: az olimpiai győzelmet, a futballszakmát a feje tetejére állító, korszakhatárt jelentő londoni 6:3-at és budapesti 7:1-et, a gólparádét a svájci világbajnokságon, aztán Puskás, Kocsis és Czibor tündöklését az emigrációban. Hetven évvel az évszázad mérkőzése után ott tartunk, hogy a legszentebb történelmi névsoraink, a hét honfoglaló vezér vagy az aradi tizenhárom vértanú felsorolása mellett immár kitörölhetetlenül az általános műveltség része lett, hogy Grosics – Buzánszky, Lóránt, Lantos – Bozsik, Zakariás – Budai, Kocsis, Hidegkuti, Puskás, Czibor. És persze a tizenkettedik játékosként számontartott kommentátor, Szepesi György, meg a szövetségi kapitány, Sebes Gusztáv neve, utóbbinak a felcsúti Puskás Intézetben őrzött kockás füzetbe lejegyzett londoni taktikai tervét néhány éve publikáltuk, ám tudtommal Nyitrai Zsolt barátom, a futballrelikviák nagy gyűjtője is őriz egy eredeti szakmai anyagot Sebestől, amelyet illene már ugyancsak feldolgoznunk...”